

Európska komisia v predchádzajúcom období definovala sociálnu zodpovednosť podnikov ako koncept, na základe ktorého podniky dobrovoľne začleňujú do svojich obchodných činností a vzájomných vzťahov so zúčastnenými stranami sociálne a environmentálne aspekty. Sociálna zodpovednosť podnikov sa týka činnosti

spoločností, v rámci aj mimo rámca ich právnych záväzkov voči životnému prostrediu a spoločnosti. Určité regulačné opatrenia však vytvárajú prostredie, ktoré výraznejšie prispieva k tomu, aby podniky dobrovoľne naplňali a realizovali svoju sociálnu zodpovednosť. Strategický prístup k sociálnej zodpovednosti

podnikov je pre konkurencieschopnosť podnikov čoraz dôležitejší. Môže priniesť výhody v oblasti riadenia rizík, úspor nákladov, prístupu ku kapitálu, vzťahov so zákazníkmi, riadenia ľudských zdrojov a inovačnej kapacity. Pretože sociálna zodpovednosť podnikov vyžaduje zapojenie z interných a externých

zainteresovaných strán, umožňuje podnikom lepšie predvídať a využiť rýchlo sa meniace očakávania spoločnosti a prevádzkové podmienky. Preto môže podporovať rozvoj nových trhov a vytvárať príležitosti na rast. Tým, že sa podniky budú zaoberať svojou sociálnou zodpovednosťou, budú môcť získať dlhodobú dôveru

zamestnancov, spotrebiteľov a občanov, čo tvorí udržateľné podnikateľské modely. Vyššia úroveň dôvery občanov zase podnikom pomôže vytvárať prostredie, v rámci ktorého budú môcť podniky inovovať a rásť. Podniky môžu prostredníctvom sociálnej zodpovednosti podnikov výrazne prispieť k plneniu cieľov zmluvy

o Európskej únii týkajúcich sa trvalo udržateľného rozvoja a vysoko konkurencieschopného sociálneho trhového hospodárstva. Sociálna zodpovednosť podnikov tvorí základ cieľov stratégie Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu. Zodpovedné správanie sa podnikov je zvlášť

dôležité vtedy, keď subjekty súkromného sektora poskytujú verejné služby. Pomoc pri zmierňovaní sociálnych vplyvov hospodárskej krízy vrátane straty pracovných miest je súčasťou sociálnej zodpovednosti podnikov. Sociálna zodpovednosť podnikov ponúka súbor hodnôt, na ktorých je možné budovať súdržnejšiu

spoločnosť a na ktorých je možné založiť prechod k udržateľnému hospodárskemu systému. Rada a Európsky parlament vyzvali Komisiu, aby ďalej rozvinula svoju politiku v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov. V rámci stratégie Európa 2020 sa Komisia zaviazala obnoviť stratégiu Európskej únie na podporu sociálnej zodpovednosti podnikov. Vo svojom oznámení o priemyselnej politike Komisia vyhlásila, že predloží nový návrh v oblasti politiky týkajúcej sa sociálnej zamestnanosti podnikov. V Akte o jednotnom trhu sa uvádza, že prijme nové oznámenie o sociálnej zodpovednosti podnikov. Hospodárska kríza a jej spoločenské dôsledky do určitej miery narušili dôveru spotrebiteľov a úroveň dôvery v podniky. Pozornosť verejnosti sa zamerala na spoločenské a etické správanie podnikov. Opätovnou snahou podporiť sociálnu zodpovednosť podnikov sa Komisia zo strednodobého a dlhodobého hľadiska zameriava na vytvorenie podmienok priaznivých pre udržateľný rast, zodpovedné správanie sa podnikov a vytváranie trvalých pracovných miest. Komisia zohráva priekopnícku úlohu pri vytváraní verejnej politiky na podporu sociálnej zodpovednosti podnikov. Komisia zverejnila novú politiku, ktorej jadrom bola silná podpora iniciatívy podnikov pod názvom Európska aliancia pre sociálnu zodpovednosť podnikov. Táto politika tiež identifikovala osem prioritných oblastí pre opatrenie na úrovni Európskej únie. Jedná sa o informovanosť a výmenu osvedčených postupov, podporu pre iniciatívy mnohých zainteresovaných strán, spoluprácu s členskými štátmi, spotrebiteľské informácie a transparentnosť, výskum, vzdelávanie, malé a stredné podniky a medzinárodný rozmer sociálnej zodpovednosti podnikov. Táto politika prispela k pokroku v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov. Vedúce podniky prostredníctvom Európskej aliancie pre sociálnu zodpovednosť podnikov vypracovali niekoľko praktických nástrojov vo vzťahu ku kľúčovým otázkam. Túto alianciu tiež podporili vnútroštátne združenia zamestnávateľov a zároveň podnikli niekoľko opatrení na presadzovanie sociálnej zodpovednosti podnikov. Aj napriek tomuto pokroku však ešte stále pretrváva

niekoľko dôležitých problémov. Mnoho spoločností v Európskej únii ešte stále nezačlenilo sociálne a environmentálne aspekty do svojej činnosti a hlavnej stratégie. Pretrvávajú obvinenia o účasti malého počtu európskych podnikov na porušovaní ľudských práv a obvinenia o nerešpektovaní základných pracovných noriem.

Len pätnásť členských krajín uplatňuje vnútroštátne politické rámce na presadzovanie sociálnej zodpovednosti podnikov. Komisia určila niekoľko faktorov, ktoré pomôžu ďalej zvýšiť vplyv jej politiky v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov. Ide o potreby vyrovnaného prístupu mnohých zainteresovaných strán,

ktorý zohľadní názory podnikov, zainteresovaných strán z nepodnikateľskej sféry a členských štátov. Tiež je potrebné lepšie objasniť to, čo sa od podnikov očakáva, a zosúladiť definíciu Európskej únie pre sociálnu zodpovednosť podnikov s novými a aktualizovanými medzinárodnými zásadami a smernicami.

Malo by sa podporovať oceňovanie a zohľadnenie zodpovedného správania sa podnikov na trhu aj prostredníctvom investičnej politiky a verejného obstarávania. Určite je potrebné zohľadniť samoregulačné a koregulačné systémy, ktoré sú dôležitým prostriedkom, ktorý podniky využívajú na naplnenie svojej

sociálnej zodpovednosti. Komisia sa bude zaoberať transparentnosťou podnikov týkajúcou sa sociálnych a environmentálnych otázok z hľadiska všetkých zainteresovaných strán vrátane samotných podnikov. Najväčšiu pozornosť je potrebné venovať ľudským právam, ktoré sa stali oveľa

významnejším aspektom v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov. Komisia tiež odporúča uznať dôležitosť doplnkového nariadenia pri vytváraní prostredia, ktoré výraznejšie prispieva k tomu, aby podniky dobrovoľne naplňali a realizovali svoju sociálnu zodpovednosť. Zostávajúca časť tohto oznámenia

predstavuje moderné chápanie sociálnej zodpovednosti podnikov vrátane aktualizovanej definície a nového akčného plánu. Cieľom je znovu potvrdiť globálny vplyv Európskej únie v tejto oblasti, čo Európska únia umožní lepšie presadzovať svoje záujmy a hodnoty vo vzťahoch s inými regiónmi a krajinami. Tiež pomôže

pri usmerňovaní a koordinácii politík členských štátov Európskej únie, čím sa zníži riziko rozdielnych prístupov, ktoré by mohli vytvárať dodatočné náklady pre podniky, ktoré pôsobia vo viac než v jednom členskom štáte. Komisia predkladá novú definíciu sociálnej zodpovednosti podnikov ako zodpovednosť podnikov za

svoje vplyvy na spoločnosť. Rešpektovanie platných právnych predpisov a kolektívnych zmlúv medzi sociálnymi partnermi je predpokladom naplnenia tejto zodpovednosti. Aby podniky mohli v plnej miere naplniť požiadavky v rámci sociálnej zodpovednosti podnikov, mali by mať k dispozícii postup, ktorý im umožní

začleniť sociálne aspekty, environmentálne aspekty, etické aspekty, aspekty ľudských práv a spotrebiteľské aspekty do svojich obchodných prevádzok a hlavnej stratégie v úzkej spolupráci so svojimi zainteresovanými stranami. Zložitosť tohto procesu bude závisieť od faktorov, ako sú veľkosť podniku

a charakter jeho prevádzok. Pre mnoho malých a stredných podnikov, hlavne pre mikropodniky, sociálna zodpovednosť podnikov pravdepodobne zostane len neformálnou a intuitívnou iniciatívou. Aby podniky dokázali maximalizovať spoločné hodnoty, mali by prevziať dlhodobý, strategický prístup

k sociálnej zodpovednosti podnikov a preskúmať príležitosti na vývoj inovatívnych výrobkov, služieb a obchodných modelov, ktoré prispievajú k blahobytu spoločnosti a vedú k vyššej kvalite a produktivite v zamestnaní. Aby bolo možné identifikovať, predchádzať a zmierňovať možné nepriaznivé vplyvy, veľkým

podnikom a podnikom, ktorým takéto vplyvy hrozia, sa odporúča vykonať hĺbkovú analýzu rizík, zameranú aj na svoje dodávateľské reťazce. Niektoré typy podnikov ako napríklad družstvá, spoločnosti založené na princípe vzájomnosti a rodinné podniky majú vlastnícku a riadiacu štruktúru, ktorá je priaznivá pre

zodpovedné správanie podnikov. Pokiaľ ide o spoločnosti, ktoré hľadajú formálny prístup k sociálnej zodpovednosti podnikov, predovšetkým veľké spoločnosti, môžu nájsť záväzné pravidlá v medzinárodne uznávaných zásadách a smerniciach, predovšetkým v nedávno aktualizovaných smerniciach Organizácie pre

hospodársku spoluprácu a rozvoj pre nadnárodné spoločnosti. Tento hlavný súbor medzinárodne uznávaných zásad a smerníc predstavuje vyvíjajúci sa a nedávno posilnený globálny rámec pre sociálnu zodpovednosť podnikov. Európska politika na presadzovanie sociálnej zodpovednosti podnikov by mala byť plne

konzistentná s týmto rámcom. Podľa týchto zásad a smerníc sa sociálna zodpovednosť podnikov zameriava minimálne na postupy v oblasti ľudských práv, práce a zamestnanosti, životného prostredia a boj proti úplatkom a korupcii. Zapojenie a rozvoj komunity, integrácia osôb so zdravotným postihnutím a záujmy

spotrebiteľov vrátane súkromia sú tiež súčasťou programu sociálnej zodpovednosti podnikov. Presadzovanie sociálnej a environmentálnej zodpovednosti prostredníctvom dodávateľského reťazca a zverejňovanie nefinančných informácií sa tiež považujú za dôležité prierezové témy. Komisia schválila oznámenie

o politikách a dobrovoľníckej činnosti v Európskej únii, v ktorom potvrdila dobrovoľnícku činnosť zamestnancov ako prejav sociálnej zodpovednosti podnikov. Okrem toho Komisia podporuje tri zásady dobrej daňovej správy vo vzťahoch medzi štátmi - konkrétne transparentnosť, výmenu informácií a spravodlivú

daňovú súťaž. V prípade potreby sa podnikom odporúča, aby smerovali k realizácii týchto zásad. Rozvoj sociálnej zodpovednosti podnikov by mali riadiť samotné podniky. Verejné orgány by mali zohrávať podpornú úlohu prostredníctvom inteligentnej kombinácie dobrovoľných politických opatrení

a v prípade potreby prostredníctvom doplnkovej regulácie, napríklad s cieľom presadzovať transparentnosť, vytvárať trhové stimuly pre zodpovedné správanie sa podnikov s cieľom zabezpečiť zodpovednosť podnikov. Podnikom musí byť poskytnutá flexibilita, aby mohli inovovať a rozvíjať prístup k sociálnej zodpovednosti

podnikov v súlade s ich špecifickými okolnosťami. Napriek tomu si mnoho podnikov váži existenciu zásad a smerníc, ktoré podporujú verejné orgány, na základe ktorých si môžu porovnať svoje politiky a správanie a presadzovať vyrovnanjšie podmienky. Odbory a organizácie občianskej spoločnosti

identifikujú problémy, vyvíjajú tlak na zlepšenie a dokážu konštruktívne spolupracovať s podnikmi na spoločných riešeniach. Spotrebitelia a investori sú v pozícii, ktorá im umožňuje oceniť sociálne zodpovedné spoločnosti na trhu prostredníctvom svojich spotrebných a investičných rozhodnutí. Médiá môžu informovať

o pozitívnych, ale aj negatívnych vplyvoch podnikov. Verejné orgány a ostatné zainteresované strany by mali demonštrovať sociálnu zodpovednosť aj v rámci ich vzťahov s podnikmi. Sociálna zodpovednosť podnikov sa vzťahuje na všetky podniky. Toto oznámenie sa prijíma spoločne s doplnkovou, ale odlišnou

Iniciatívou pre sociálne podnikanie, ktorá podporuje konkrétny typ podniku, najmä ten, ktorého primárny účel je výslovne sociálny a environmentálny, ktorý reinvestuje zisky na tento účel a ktorého interná organizácia odráža spoločenské ciele. Iniciatíva pre sociálne podnikanie sa zaoberá podmienkami, ktoré

sociálne podniky a sociálna inovácia potrebujú na to, aby sa mohla rozvíjať a prispievať k európskemu sociálnemu trhovému hospodárstvu. V posledných rokoch niektoré odvetvové výbory pre sociálny dialóg presadzovali osvedčené postupy v oblasti sociálnej zamestnanosti podnikov a stanovili smernice. Komisia

podporuje takéto iniciatívy a uznáva, že sociálna zamestnanosť podnikov prispieva k sociálnemu dialógu a zároveň ho dopĺňa. Inovatívne a účinné politiky sociálnej zamestnanosti podnikov boli tiež vypracované prostredníctvom dohôd nadnárodných spoločností, ktoré boli uzavreté medzi podnikmi a európskymi

alebo globálnymi organizáciami zamestnancov. Európska únia aktívne podporuje dohody nadnárodných spoločností a sprístupní vyhľadávaciu databázu takýchto dohôd. Akčný plán obsahuje záväzky samotnej Komisie a návrhy pre podniky, členské štáty a ostatné skupiny zainteresovaných strán. Pri vykonávaní tohto

plánu bude Komisia vždy brať do úvahy konkrétnu charakteristiku malých a stredných podnikov, predovšetkým ich obmedzené zdroje, a bude sa snažiť vyhnúť vytváraniu nepotrebných administratívnych záťaží. Prostredníctvom verejného uznania toho, čo podniky robia v oblasti sociálnej zamestnanosti

podnikov, môže Európska únia pomôcť pri šírení osvedčených postupov, posilniť vzájomné učenie sa a podporiť viac podnikov v tom, aby si vypracovali svoje vlastné strategické prístupy k sociálnej zamestnanosti podnikov. Na základe skúseností z iniciatív v rôznych členských štátoch bude Komisia podporovať budovanie kapacít pre sprostredkovateľské organizácie malých a stredných podnikov s cieľom zlepšiť kvalitu a dostupnosť informácií o sociálnej zamestnanosti podnikov pre malé a stredné podniky. Komisia spustila širokú škálu programov zameraných na spoluprácu s podnikmi a ostatnými zainteresovanými stranami týkajúcu sa závažných sociálnych a environmentálnych aspektov. Preto bude Komisia podporovať dialóg s podnikmi a ostatnými zainteresovanými stranami týkajúci sa otázok súvisiacich so zamestnateľnosťou, demografickou zmenou a aktívnym starnutím a problémami na pracovisku vrátane riadenia diverzity, rodovej rovnosti, vzdelávania a odbornej prípravy, zdravia a dobrých životných podmienok zamestnancov. Predovšetkým sa zameria na odvetvové prístupy a šírenie zodpovedného správania podnikov prostredníctvom dodávateľského reťazca. Podobne ako všetky organizácie vrátane vlád a samotnej Európskej únie, obyvatelia musia podnikom dôverovať. Európske podnikateľské spoločenstvo by sa malo usilovať o to, aby sa začlenilo medzi najdôveryhodnejšie skupiny organizácií v spoločnosti. Často dochádza k rozdielom medzi tým, čo občania očakávajú, a tým, čo vnímajú ako realitu správania sa podnikov. Takýto rozdiel je často spôsobený príkladmi nezodpovedného správania sa niektorých podnikov a tiež prípadmi niektorých podnikov, ktoré zveličujú svoje environmentálne a spoločenské zásluhy. Niekedy je to spôsobené tým, že niektoré podniky nedostatočne chápu rýchlo sa vyvíjajúce očakávania spoločnosti, a tiež nedostatočnou informovanosťou občanov o úspechoch podnikov a obmedzeniach, s ktorými sa pri vykonávaní svojej činnosti stretávajú. Komisia má v úmysle iniciovať otvorenú diskusiu s občanmi, podnikmi a ostatnými zainteresovanými stranami o úlohe a potenciáli podniku v 21. storočí s cieľom podporiť vzájomné porozumenie

a očakávaní a vykonať periodické prieskumy dôvery občanov v podniky a prístupu k sociálnej zamestnanosti podnikov. Podniky sa často zúčastňujú na samoregulačných alebo koregulačných procesoch, napríklad odvetvový kódex správania týkajúci sa spoločenských aspektov, ktoré sa vzťahujú na dané odvetvie. Keď sú takéto procesy navrhnuté správne, môžu si získať podporu zainteresovaných strán a môžu sa stať aktívnym prostriedkom zabezpečovania zodpovedného správania sa podnikov. Európska únia uznáva samoreguláciu a koreguláciu ako súčasť programu lepšej regulácie. Skúsenosti ukazujú, že samoregulačné a koregulačné procesy sú najúčinnnejšie vtedy, keď sú založené na počiatočnej otvorenej analýze otázok so všetkými zainteresovanými stranami, za prítomnosti verejných orgánov ako napríklad Európska komisia. Dochádza k čoraz širšiemu uznávaniu pozitívnych vplyvov sociálnej zamestnanosti podnikov na konkurencieschopnosť, ale podniky ešte stále čelia dilemám, kedy najzodpovednejšie sociálne konanie nemusí byť finančne najvýhodnejšie, prinajmenšom z krátkodobého hľadiska. Európska únia by mala rozšíriť politiky v oblasti spotreby, verejného obstarávania a investícií, aby upevnila trhové stimuly pre sociálnu zamestnanosť podnikov. V posledných rokoch spotrebitelia venujú väčšiu pozornosť otázkam, ktoré sa týkajú sociálnej zamestnanosti podnikov, ale ešte vždy zostávajú veľké prekážky ako napríklad nedostatočná informovanosť, potreba niekedy zaplatiť vyššiu cenu a nedostatočný prístup k informáciám, ktoré sú potrebné na rozhodovanie. Niektoré podniky zohrávajú priekopnícku úlohu, keď pomáhajú spotrebiteľom v tom, aby si vybrali udržateľnejšie varianty. Revízia akčného plánu pre trvalo udržateľnú spotrebu a výrobu môže poskytnúť príležitosť určiť nové opatrenia na uľahčenie zodpovednejšej spotreby. Komisia uverejnila príručku o sociálne zodpovednom verejnom obstarávaní, v ktorej vysvetľuje, ako začleniť sociálne aspekty do verejného obstarávania a zároveň rešpektovať existujúci právny rámec Európskej únie. Sociálne zodpovedné verejné obstarávanie môže obsahovať pozitívne opatrenie verejných

orgánov s cieľom pomôcť menej zastúpeným podnikom ako napríklad malým a stredným podnikom, získať prístup na trh verejného obstarávania. Členské štáty a verejné orgány na všetkých úrovniach môžu v plnej miere využiť všetky možnosti, ktoré ponúka súčasný právny rámec vo vzťahu k verejnému obstarávaniu.

Začlenenie environmentálnych a sociálnych kritérií do verejného obstarávania je potrebné urobiť tak, aby nedošlo k diskriminácii malých a stredných podnikov a aby sa dodržali ustanovenia zmluvy o nediskriminácii, rovnakom zaobchádzaní a transparentnosti. Na základe primeraného zohľadnenia relevantných nefinančných

informácií môžu investori prispieť k účinnejšej alokácii kapitálu a lepšiemu dosahovaniu dlhodobých investičných cieľov. Komisia podporuje budovanie kapacít pre investorov so zameraním sa na to, ako začleniť nefinančné informácie do investičných rozhodnutí. V tejto súvislosti Komisia podporuje podniky, aby

uverejnili informácie týkajúce sa uplatňovania noriem v oblasti dobrej daňovej správy. Európski správcovia aktív a vlastníci aktív, predovšetkým penzijné fondy, sa vyzývajú, aby prijali zásady Organizácie spojených národov pre zodpovedné investovanie. Verejné orgány nesú zvláštnu zodpovednosť za

presadzovanie sociálnej zamestnanosti podnikov v podnikoch, ktoré vlastnia alebo do ktorých investovali.